

Sygn. akt V CSK 410/16

POSTANOWIENIE

Dnia 28 grudnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Pietrzykowski

w sprawie z wniosku I. B.

przy uczestnictwie M. C., R. C., B. K. i H. K.

o dział spadku i zniesienie współwłasności,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 28 grudnia 2016 r.,

na skutek skarg kasacyjnych wnioskodawczyni i uczestników postępowania

od postanowienia Sądu Okręgowego w K.

z dnia 10 listopada 2015 r., sygn. akt IV Ca (...),

odmawia przyjęcia skarg kasacyjnych do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W niniejszej sprawie postanowienie Sądu II instancji, wydane w sprawie o dział spadku i zniesienie współwłasności, zmieniające w pewnym zakresie postanowienie Sądu I instancji, zaskarżono dwiema skargami kasacyjnymi. W skardze kasacyjnej uczestników postępowania jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania podniesiono występowanie na jej tle potrzeby wykładni przepisów prawa, istotnego zagadnienia prawnego, a także oczywistą zasadność skargi. Potrzeba wykładni ma dotyczyć art. 211 k.c. w kontekście tego, w jakim zakresie stosunki osobiste między współwłaścicielami powinny być brane pod uwagę przy znoszeniu współwłasności. Podkreślono, że wymaga wypowiedzi Sądu Najwyższego, czy wydzielenie w nieruchomości odrębnych lokali na rzecz skonfliktowanych współwłaścicieli jest zgodne ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem nieruchomości, skoro wiadomo, że ich konflikt uniemożliwi prawidłowe wykonywanie zarządu tą nieruchomością (w szczególności w zakresie czynności przekraczających zakres zwykłego zarządu, ale też co do czynności zwykłego zarządu). W tej kwestii doszło do zasadniczej zmiany wiodącej linii orzeczniczej. Początkowo twierdzono bowiem, że istniejący między właścicielami budynku mieszkalnego poważny konflikt może stanowić okoliczność uzasadniającą odmowę zniesienia współwłasności przez ustanowienie odrębnej własności lokali. W miarę upływu czasu powyższy pogląd zrewidowano i obecnie przyjmuje się, że nieporozumienia istniejące między współwłaścicielami nie mogą, same przez się, uzasadniać odmowy dokonania podziału fizycznego w drodze ustanowienia odrębnej własności lokali. Społeczno-gospodarcze przeznaczenie rzeczy, o jakim mowa w art. 211 k.c., nie może być utożsamiane ani ze stosunkami osobistymi istniejącymi między współwłaścicielami, ani ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem prawa własności (współwłasności). Podsumowując, wskazany

w skardze kasacyjnej problem - potrzeba wykładni art. 211 k.c. - był rzeczywisty, jednak został już wyjaśniony w orzecznictwie Sądu Najwyższego i wątpliwości nie budzi - stanowisko sądu *meriti* jest zgodne z aktualnym kierunkiem orzecznictwa Sądu Najwyższego. Dodać również trzeba, że skarga nie jest oczywiście uzasadniona - lektura zaskarżonego postanowienia nie dowodzi oczywiście nieprawidłowego wyłożenia albo zastosowania prawa. Wnioskodawczynie uzasadniła przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania potrzebą wykładni art. 206 k.c., a w szczególności kryteriów wskazujących na to, jak ma się rozliczyć posiadacz korzystający z całej nieruchomości i będący jej współwłaścicielem z drugim współwłaścicielem - w ogóle nie posiadającym nieruchomości: czy zastosowanie ma kryterium udziału w prawie własności w odniesieniu do powierzchni nieruchomości, czy wartości nieruchomości, czy też zastosowanie znajdą inne kryteria. Jest to potencjalnie istotne na tle tej sprawy, ponieważ można wyliczać wartość, jaką uzyskałby współwłaściciel pozbawiony posiadania, gdyby współposiadał udział w całej nieruchomości (wówczas istotne jest, jaką korzyść przynosi cała nieruchomość), albo gdyby posiadał na wyłączność posiadania wydzieloną jej część (np. czynsz najmu, jaki by uzyskał, wynajmując jeden z lokali, do którego miałby prawo wyłącznego posiadania). Jednak zagadnienie to, choć budzące wątpliwości w orzecznictwie (dostrzeżone w skardze kasacyjnej), nie uzasadnia przyjęcia skargi do rozpoznania w tej sprawie, ponieważ jego rozstrzygnięcie nie ma znaczenia dla jej rozstrzygnięcia. Z uzasadnienia zaskarżonego postanowienia wynika bowiem jednoznacznie, że przyczyną oddalenia żądania wnioskodawczynie rozliczenia korzyści uzyskanych przez uczestników postępowania w związku z posiadaniem całej nieruchomości (ponad wielkość ich udziałów) był art. 5 k.c., a nie sposób wyliczenia należnej kwoty.

W skargach kasacyjnych wniesionych w niniejszej sprawie nie została wykazana żadna z okoliczności wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c., dlatego Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skarg do rozpoznania.